SURADNJA ZNANOSTI I INDUSTRIJE

[TEKST: *dr. sc. Darko Huljenić*]

U EU strateškim materijalima ističe se nužnost povezivanja industrije i znanosti zato da se na postojećim tehnologijama u kojima europski prostor još uvijek drži vodeću ulogu naprave dodatni iskoraci u smislu povećavanja proizvodnih kapaciteta kao i poboljšanja tehnološke konkurentnosti vlastite industrije. Europa mora pronaći svoj put i odgovarajuće poslovne modele.

PRAKSA U SAD

Ako se pogleda model na kojem se zasniva ekonomski razvoj u SAD uočava se izvrsno razvijena i primijenjena logika, od kreativne ideje za novu kompaniju do tržišne prisutnosti, podržavana kroz financiranja od različitih državnih institucija, kao i od investicijskog kapitala. Osnovna je prednost da postoji snažno i osviješteno domaće tržište koje kroz potrošnju osigurava održivi razvoj tako nastalih kompanija. SAD je u nekim segmentima izgubio tehnološko vodstvo, ali je i dalje snažno prisutan inovacijski kapacitet koji još odolijeva snažnom pritisku azijske dinamike razvoja. SAD poduzima niz mjera i aktivnosti kako bi zadržao i revitalizirao svoju ekonomsku prednost. Jedna od ključnih je ubrzavanje transfera znanja i tehnologija između znanosti i industrije i dodatno ojačavanje inovacijskog ciklusa na ključnim strateškim ciljevima u čemu su i do sada bili vodeći u svijetu.

AZIJSKI MODEL

U startu se zasnivao na tehnološkom slijeđenju za koje su potrebni manji resursi i temeljenom na usvajanju zapadnjačkog znanja (*know-how*). Upornim ulaganjem u školovanje ljudi, pojedine zemlje su ne samo sustigle, već u nekim segmentima i prestigle izvornike prvotnog znanja i stvorile značajne kapacitete i sposobnost za brzu prilagodbu novim uvjetima poslovanja. Japan je bio prva zemlja u azijskom svijetu, no počeo je gubiti snagu kada su mu vlastite investicije odlazile u Koreju i Tajvan. Kina je u snažnom uzletu, preuzima primat i smatra se glavnim konkurentom za daljnji razvoj europskog prostora ako EU ne krene brzo i dinamično koristiti svoje još uvijek prisutne prednosti. No, to mora biti skok od dvije brzine unaprijed, prvenstveno za sadašnji proces donošenja odluka i postizanja političkog suglasja koji je preduvjet konačnog uspjeha. Vrijeme je još kraće jer uz bok Kini stoji i Indija, a gospodarski rast, broj educiranih ljudi i, posebice, interno tržište su na njihovoj strani.

STRATEGIJA EU

U tom je kontekstu veza industrije i znanosti nužnost održivog razvoja i prosperiteta društvene zajednice. Europska unija je u okviru svojih strateških planova za povećavanje zaposlenosti definirala ključne tehnološke pravce (nanotehnologija, napredni materijali, industrijske bio-tehnologije te napredni proizvodni sustavi) i odgovarajuće mjere podrške ostvarenja tehnološke dominacije kroz: tehnološka istraživanja, demonstracije proizvoda i konkurentnu proizvodnju. U svemu tome, temelj je intenzivna suradnja industrije i znanosti i maksimalno zatvaranje vlastitog eko-sustava od znanstvene ideje do tržišnog ostvarenja kroz poticanje u prvom redu vlastitog velikog tržišta. Definirani su temeljni planovi i odgovarajuće grupe za ostvarenje planova kao i odgovarajuće poticajne mjere za provedbu takve strategije.

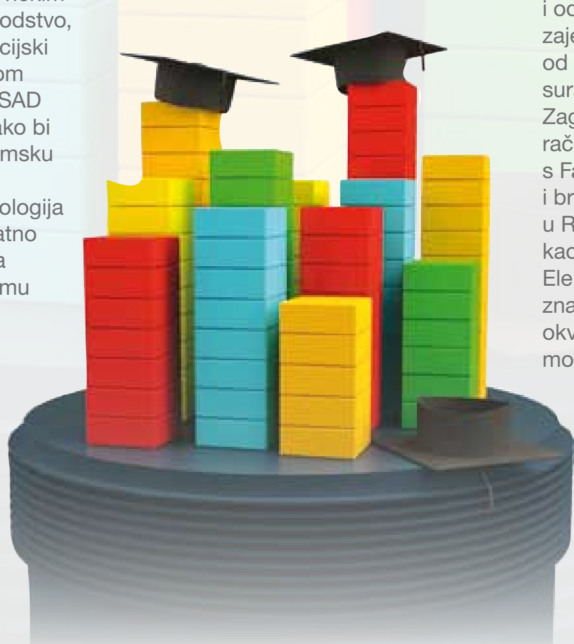

GDJE JE HRVATSKA?

Možda bi najkraći odgovor bio u traženju svoje pozicije i shvaćanju okoline, ali i nedovoljno svjesna važnosti brzine donošenja strateških odluka i stvaranja poticajnih mjera. Naša kompanija se tu, uz rijetke u Hrvatskoj, svrstava u one koje su zadržale istraživačko razvojne aktivnosti, a može se pohvaliti i održavanjem suradnje sa znanstvenom zajednicom u kontinuiranom trajanju od 49 godina. U ovom trenutku surađujemo sa Sveučilištem u Zagrebu, s Fakultetom elektrotehnike i računarstva, sa Sveučilištem u Splitu, s Fakultetom elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje, sa Sveučilištem u Rijeci, s Tehničkim fakultetom, kao i sa Sveučilištem u Sarajevu, s Elektrotehničkim fakultetom te nizom znanstvenih instituta i sveučilišta u okviru EU financiranih projekata. Naš se model suradnje kroz zajedničke projekte i uključivanje kako profesora tako i studenata te ostvareni rezultati, ističu kao poželjan model suradnje u svim EU ili ostalim svjetskim analizama. Suradnju stalno unapređujemo kroz nove modele da bismo postigli što korisnije rezultate za obje strane. Bilo bi dobro kada bi se naš pozitivan primjer proširio u Hrvatskoj.